

kreacionismu v USA (L. Bělka) a v Turecku (A. Kovács). Do stejného okruhu lze počítat také příspěvek o přístupu zakladatele hnutí Hare Kršna (ISKCON) Prabhupády k západní vědě (M. Fárek).

Různorodost konference nebyla jen v úhlech pohledu na samotnou povahu religionistiky, ale také v jazykové pestrosti příspěvků, která však bohužel nebyla pro všechny přínosem. Referáty přednesené polsky, navíc konferenčním „rychločením“ mi, a jistě některým dalším, nebyly srozumitelné. V reakci na polské příspěvky stejné právo přednést příspěvek v rodném jazyce v žertu požadoval také Atilla Kovács, naštěstí však od tohoto záměru upustil.

Jednou z nejdůležitějších součástí konferencí jsou samozřejmě diskuse vedené nejen v přednáškových sálech, ale především mimo ně. I na to organizátoři pamatovali. Příjemným útočištěm v pauzách mezi příspěvky byla osvězovna skýtající potřený „doping“ v podobě kávy, čaje a neodmyslitelných perníčků. Společná večeře, za níž patří dík organizátorům, byla také příležitostí k navázání kontaktů a diskusí.

Závěrem je možné konstatovat, že podobná setkání religionistů a odborníků z dalších oborů budou jistě nadále pokračovat. Přinejmenším na příštím ročníku pardubické konference, které bude věnováno tématu „náboženství a politika“.

Náboženství a tělo

K. Brožková, K. Kutrová

V polovině října proběhla pod záštitou brněnského Ústavu religionistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a České společnosti pro studium náboženství již třetí mezinárodní konference *Central European Religious Studies* (CERES). Toto sdružení, jehož členy jsou v současné době katedry z Brna, Bratislavy a Pardubic, si klade za cíl zlepšit spolupráci religionistických pracovišť ve střední Evropě, o což se mimo jiné snaží prostřednictvím organizování konferencí a vydávání sborníků.

Po tématech *Cesta na druhý břeh* a *Náboženství a jídlo*, přišly na řadu příspěvky k problematice *Náboženství a tělo*. V zasedací místnosti filozofické fakulty se sešli členové religionistických i jiných pracovišť z Bratislavy, Prahy, Pardubic, Českých Budějovic a z Brna. Během dvou dnů zaznělo v šesti tematicky řazených blocích téměř třicet příspěvků. Někteří přednášející navíc obohatili své výstupy i audiovizuálním doprovodem. Celou konferenci zahájil v úterý v deset hodin dopoledne vedoucí brněnské katedry Dušan Lužný a jeho kolegyně Eleónora Hamar otevřela sérii přednášek svým příspěvkem pojednávajícím o obecných konceptech a diskurzích religionistiky v oblasti náboženství a těla.

První blok byl věnován tématu sexuality, která měla být podle původních plánů přímo v názvu celé konference. Nakonec se však organizátoři rozhodli konferenci tematicky rozšířit záměnou sexuality za tělesnost. V tomto bloku pak bylo odpřednášeno šest poutavých příspěvků, které zaujaly nejen ostatní vědecké pracovníky, ale i publikum. Jako první zazněla práce Martina Fárka na téma *Sexuální obrazy a jazyk v indických náboženstvích*, následoval ho Robert Bezděk, který se věnoval

problematicke sexuality v rosikrucianství a neméně zajímavý byl příspěvek etnoložky Alexandry Navrátilové o nahotě v české obřadní tradici, který zaujal především barvitými popisy konkrétních lidových praktik. Pracovníci bratislavské katedry se ve svých třech příspěvcích v prvním bloku zaměřili na témata sexuálních vztahů duchů se smrtelníky (Beáta Čierniková), těla v milostné magii u Rómů na Východním Slovensku (Tomáš Hruštič) a největší pozornost si získal Attila Kovács se svým výkladem o zahradě vůni.

Druhý blok s názvem *Mrtvá, živá a jiná neobvyklá těla v křesťanství* otevřel typologií těla v západním a východním křesťanství vedoucí pardubické katedry Tomáš Bubik. David Zbíral následně rozvedl mírně naturalistický spor Pietra Parenza a Armana Pungilupa o výklad mrtvol. V bloku dále zazněly příspěvky Jany Rozehnalové, která se věnovala monstrům ve středověku, Zdeňka Nešpora (Tělo a tělesnost v lidových náboženských představách 18. století) a Olgy Nešporové (Představy českých věřících o mrtvém těle a o zacházení s ním).

Mírně biologicky zaměřený byl poslední úterní blok *Medicínské regulace těla a tělesnosti*. Bohuslav Hruška přednášel na úvod tohoto bloku o mezopotamské anatomii a fyziologii, otázkou kulturních spojitostí se zdravotními problémy obyvatel střední Itálie pokračoval Pavel Titz a Vendula Řezáčová se zaměřila na politiku nemoci a léčení u jihoafrických Vendů. Blok a tím i celodenní přednáškový maratón uzavřely dva příspěvky týkající se islámu: Prorokova medicína – léčba těla ve světle islámské tradice (Petra Pisařová) a Umírání a smrt v islámu (Martin Klapetek).

Středěnní setkání začalo blokem věnovaným cestám k tělesné dokonalosti. Velmi působivě ho pak otevřel Luboš Bělka svým tématem buddhistických pekel a i další přednášející Lubomír Ondračka (Koncept „dokonalého těla“ v tradici šivaistických náhů), Zdeněk Trávníček (Tělo jako nástroj k emancipaci v Budhově učení) a Jakub Havlíček (Zástupné reprezentace lidského těla v čistých rituálech japonských náboženství) zaujali svými tématy i způsobem prezentace celý přednáškový sál.

Ve čtvrtém bloku věnovaném Gender perspektivám byla zajímavá konfrontace dvou podobných témat a to Pojetí muže a ženy v listech sv. Pavla (Jan Samohýl) a Antropologie Pavla z Tarsu jako ideologie pavlovských církví, které se věnoval Dalibor Papoušek. Role Marie jako panny, matky a manželky pak byla předmětem příspěvku Ivy Doležalové.

Poslední blok říjnové konference nastolil otázku technologie a metafory těla. Toto téma zahájil Vít Erban s referátem o symbolice pravé a levé strany a pokračoval Jaroslav Klepal, který načrtl etnografii těla a tělesnosti v hnutí Hare Kršna v České republice. Ivo Budil se pak věnoval problému konceptualizace lidského těla v raném novověku v souvislosti se španělskou inkvizicí, na téma Aztécký kosmos a lidské tělo přednášela Petra Chlupová a v posledním příspěvku se David Václavík orientoval na otázku tělesnosti v hnutí New Age.

Po diskuzi k poslednímu bloku oficiálně Dušan Lužný konferenci Náboženství a tělo ukončil.

Jinak zdařilá konference by se dala vytknout snad pouze omezená kapacita přednáškového sálu, z řad veřejnosti se mohlo konference zúčastnit nanejvýš třicet lidí. Ti, na které již místo nezbylo, se však mohou těšit na sborník, který bude tradičně zahrnovat většinu prezentovaných příspěvků.

Věříme, že se nadále budou religionistické konference rozvíjet, vyvolávat podnětné diskuze a pomohou tak dále posouvat obor religionistiky. Kromě toho jsou

tato setkání také jedinečnou příležitostí k podněcování studentů k činnosti na půdě tohoto oboru.